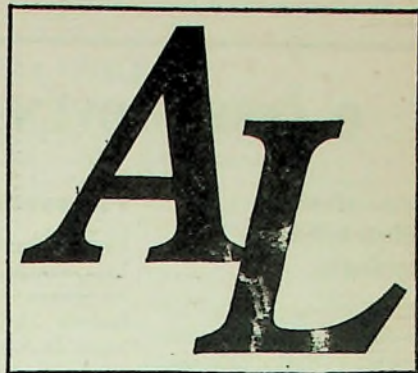

Československý týdeník-Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung-Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 3. FEBRUAR 1975 • POSTFACH, 3 8027 ZÜRICH (SCHWEIZ) Nr. 5. • PREIS S. FR. 1.00

Pan Waldheim jako pan U-Thant

Pan Waldheim, generální tajemník Spojených národů, pokračuje v cestě, kterou nastoupil hned po svém zvolení a která nenechává nikoho na pochybách, o čem jde. Jeho představa míru a soužití mezi národy je asi taková: bude mír a pokojné nežádání, jestliže necháte mocný Sovětský svaz, aby si dělal co chce. A nejen mocný Sovětský svaz, teď už i mocnou Palestinskou osvobozenou organizací na čele s neohroženým Arafatem. Nevíme, zda má páně Waldheimova minulost něco společného s tím, že nemá rád židy. Fakt je, že postup Spojených národů vůči Izraeli by bez jeho (alespoň tichého) souhlasu nemohl být takový jaký je.

O tom, na čí straně stojí, podal pan Waldheim v minulých dnech další ostentativní důkaz. Historika začíná před dvěma lety.

Tehdy, v období vietnamských mírových jednání, se pan Waldheim sešel s Nguyen Thi Binh, zahraniční ministryní vlády Vietkongu, čili s přední představitelkou Americe nepřátelské strany. Důvod schůzky: projednání možnosti, aby Prozatímní revoluční vláda otevřela v New Yorku (!) svoji kancelář. Následkem tohoto setkání se staly tři věci. Jednak spolupracovníci pana generálního tajemníka ztrnuli v úžase a od nápadu se di-

stancovali. Dále: pani ministryně nahonem sestavila diplomatickou misi, připravenou usadit se v New Yorku. Vláda Spojených států odmítla členům té mise vstupní víza. Amerika případ nerozmazávala. U pana Waldheima zaprotetovala a ten nabídl vysvětlení, že neměl na mysli zřízení žádné diplomatické mise, jakou zde má třeba Jižní Vietnam a jiní nečlenové Spojených národů, nýbrž jen jakousi "spojovací" kancelář.

Zdalo se, že celá věc patří minulosti, že snad pan Waldheim se v duchu kál a přestal se podobnými nápady zabývat. Bylo to klamné zdání...

Onehdy povolila švýcarská vláda Prozatímní revoluční vládě Vietkongu otevřít v Ženevě, v budově Spojených národů kancelář "pro styk Vietkongu s orgány OSN, které se v Ženevě nacházejí". Švýcarská vláda tím vyhověla naléhavé žádosti pana Waldheima.

Už jedenadvacátého prosince loňského roku při schůzce s Waldheimem protestoval Dr. Kissinger proti úmyslu generálního sekretáře OSN, dovolit Vietkongu zřídit na půdě OSN v Ženevě svou kancelář. Rovněž reprezentant USA v OSN, J. A. Scali protestoval jmenem své vlády přímo u Waldheima. Později vláda Spojených států protestovala v té věci také u vlády švýcarské.

Kancelář Vietkongu byla nicméně v Ženevě zřízena, a když USA připomněly svoje minulé protesty, pan Waldheim je — zapřel. Kdepak, prý. Žádné oficiální protesty k uším OSN nebo páně sekretářovým ze strany Spojených států nedošly! Waldheim se prostě nechtěl znát k důležitým faktům, na které ve svých protestech Spojené státy poukázaly, jmenovitě: Vietkong nereprezentuje vládu a nemá se mu dostat žádné formy mezinárodního uznání. To z hlediska mezinárodního práva. Navíc Severní Vietnam porušuje pařížskou dohodu z roku 1973 a vojensky se zařizuje v ko-

(Pokrač. na str. 7)

ŽIDÉ MEZI NÁRODY

Ferdinand Peroutka

Bylo možno to předvídat: sovětské Rusko zrušilo obchodní smlouvu s Amerikou. Sověty celkem netajily, že potřebují úvěrů a technologické pomoci, a zdálo se, že je příležitost vymoci na nich aspoň jeden politický ústupek. Zároveň však mohlo být zřejmé, že ani za všechny úvěry světa sověty nedají plná občanská práva svým vlastním občanům, ani je nevrátí občanům těch okolních států, jichž se zmocnily. Počítalo se, že snad je možné vymoci aspoň větší blahovůli pro ty židy, kteří touží vystěhovat se z Ruska do Izraele, a Amerika uvedla obchodní smlouvu do mírné souvislosti s tímto tematem. Vyjednávalo se zdlouhavě, na konec sověty řekly: raději žádnou obchodní smlouvu. Jejich velmocenská hrdost je známa. Dalo se očekávat, že sověty nepovolí emigraci ani jednoho jediného žida, jestliže by se to mohlo vykládat jako úspěch cizí intervence ve vnitřních sovětských záležitostech. Naneštěstí během jednání někteří si nedali pozor a hlasitě předpo-

vidali politický úspěch západu.

Zrušení obchodní smlouvy vyvolalo úvahy, zda rusko-americká dohoda z roku 1972 ještě existuje, zda ostatní její části nepadnou zároveň s ní. Pokud židovské otázky se týká, sověty se nyní mohou omezit na to, co už učinily, na odmítnutí amerického požadavku, aby většímu počtu sovětských židů byla povolena emigrace, a tím pokládat tuto záležitost za vyřízenou. Nebo by mohly pokládat okolnosti za příznivé a pomyslet na generální ofenzivu v židovské otázce. Jejich rozhodnutí záleží na tom, jak hluboko je v nich antisemitismus zakotven, do jaké míry je částí jejich světového názoru a do jaké míry vedou v této chvíli studenou válku. Mohlo by je napadnout, že lze rozmnožit obtíže západu, který v této periodě je v tísních inflace a rostoucí nezaměstnanosti. Kdyby sověty se takto radikálně rozhodly, není pochyby, že by při tom našly nejvydatnější pomoc Arabů, jimž olejové zdroje

dávají něco podobného velmocenskému postavení. Dohromady tyto dvě velké síly mohly by podniknout pokus židovskou otázku světu zprotitiv, způsobit západu ne-li jiné, tedy aspoň morální ob-

(Pokrač. na str. 3)

Moskva zvýšila cenu nafty

Jak se očekávalo a jak Moskva prohlašovala, že se nestane, zvýšil SSSR na dvojnásobek cenu oleje svým spojencům. Dosud jim dodával naftu asi za třetinu světové ceny. Zpráva, která přichází z Budapešti, uvádí, že Moskva udává tři příčiny zdvojnásobení ceny své nafty: musí se prý přizpůsobit zvýšeným světovým cenám. Nedošlo k uskutečnění projektu, dle kterého měly východoevropské státy vybudovat v Kursku pro sověty ocelárnu. Menší závod tam staví Západní Německo. A: geologický průzkum nebyl optimistický, jak se čekalo.

(Pokrač. na str. 3)

Starosta Beame o problémech v N. Y.

Na úterý, 28. ledna 1975 svolal newyorský starosta Abraham Beame náhle tiskovou konferenci vydavatelů a redaktorů etnického tisku v New Yorku a okolí. Prakticky to byla pracovní konference-snídaně, na níž byla představena také řada čelných představitelů Beamovy administrativy, kteří k dotazům zástupců etnického tisku podávali vysvětlení.

Hlavní slovo ovšem a hlavní otázky byly řízeny na samotného starostu, který ve svých odpovědích seznámil účastníky s celou řadou problémů, některých běžných, souvisejících s dnešní těžkou hospodářskou situací, jiných zvláštních, jako je například zajištění třicetipětcentového jízdného na podzemních drahách a hromadné propouštění zaměstnanců městské správy. Na tomto posledním úseku se rozpřehla dlouhá diskuse, během

které Beame velmi vhodnými slovy veškeré své zásady odůvodnil. Ohlásil také na tento týden svou zvláštní cestu do Washingtonu, kde se bude v Bílém Domě opět snažit zajistit podporu vlády pro udržení třicetipětcentového jízdného i další podpo-

ru na jednom z nejožehavějších problémů své administrativy, to jest ve "welfare", poněvadž, jak zdůraznil, nepokládá tyto dva problémy za místní nýbrž za takové, na kterých se musí podílet i vláda Spoj. států.

Označili bychom tuto pracovní schůzku newyorského starosty s etnickým tiskem za velmi pozitivní, hlavně vzhledem k celé dlouhé řadě návrhů, z nichž některé byly označeny samotnými představiteli administrativy jako velmi vhodné a aktuální. Jsme rádi, že i my jsme mohli přispět připomínkou, že policie města New Yorku by měla být v přímějším styku s občany a informovat je, tak jako to činila dlouhou dobu před tím, o svém dění a snahách ve prospěch veřejnosti. A to ve formě drobných zpráv, které by tisk svým čtenářům pravidelně předkládal.

"Unavený" Brežněv?

Vůbec první zpráva zpoza železné opony o Brežněvově stavu přichází z Budapešti. Šéfredaktorům maďarských novin bylo na ústředním výboru maďarské komunistické strany sděleno, že "soudruh Brežněv je velmi, velmi unaven". Straničtí představitelé nešli do žádných podrobností, ale naznačili, že není vyloučeno, že generální tajemník sovětských komunistů bude brzy nucen opustit svůj úřad. Leonid Brežněv se přes měsíc neukázal na veřejnosti, s výjimkou pohřbu své matky.

O ČESKOSLOVENSKU

Konec třetího "dělnického" presidenta

V úterý, osmadvacátého ledna zemřel v Praze na srdeční mrtvici třetí "dělnický" prezident Antonín Novotný. Okusil moc i pád a zemřel skoro v zapomnutí.

Východní cesty

Vdova po bývalém chilském prezidentu Allendovi, Hortensia Allendová, která nedávno tvrdila, že její manžel spáchal sebevraždu a pak, že byl zavražděn, cestuje po zemích východní Evropy. Právě je na několika-denní návštěvě v Československu, kde je oslavována jako hrdinka-revolucionářka.

O patnáctiletých

Patnáctiletý dorost představuje v Československu hlavní zdroje reprodukce pracovních sil. Tohoto zdroje však stále ubývá. Kdežto koncem roku 1970 činil počet patnáctiletých 266 tisíc, loni už jich bylo jen 234 tisíc. Stoupající tendenci má naopak podíl těch, kteří dokončili základní vzdělání. V roce 1972 jich bylo 79,4%, o rok později už 80,7%, v Praze 85,9%. Z krajů vedl Jihomoravský a Východočeský. Podle demografických údajů má pokles zdrojů patnáctileté mládeže ještě pokračovat. Zvýšení se projeví až v roce 1978.

Stotísíci tunu

bělené sulfátové celulózy vyrobili v těchto dnech pracovníci Severočeských papíren ve Štětí nad Labem v posledním dokončeném objektu první etapy výstavby papírenského kombinátu, na který se tak dlouho čeká, Štětí II. Nový výrobek se stane základní surovinou pro výrobu tiskových papírů.

Ze světa drahých kamenů

je název výstavy, která byla v Národním muzeu nedávno zpřístupněna veřejnosti. Návštěvníci na ní mohou zhlédnout ve čtrnácti vitrinách neznámější exponáty ze sbírky mineralogického oddělení muzea, která dnes patří mezi největší a nejúplnější na celém světě.

Pro vynálezce

Skoro přesně rok poté, kdy byl zahájen provoz veřejného výpočetního střediska v budově elektrotechnické fakulty Českého vysokého učení technického v Praze — otevřeli středisko výpočetní techniky pro odbornou veřejnost v Žilině. Je prvním tohoto druhu na Slovensku a bylo zřízeno v rámci laboratoře malé výpočetní techniky katedry technické kybernetiky na Vysoké škole dopravní. Středisko bude bezplatně sloužit vynálezci — zlepšovatelům — racionalizátorům, kteří jako jednotlivci, zvláště v první fázi práce, nemají možnost pro ověřování a řešení tvůrčích návrhů používat výpočetní techniku v podniku nebo v jiné organizaci.

Pardubice

kdysi město perníku, je dnes mnohem spíše městem chemických a dalších průmyslových závodů a podniků. Pardubice mají teď 80.000 obyvatel, skoro dvakrát tolik co po válce. Pětadvacet tisíc lidí sem denně dojíždí pracovat z širokého okolí.

150 benzínových

čerpacích stanic bylo za posledních pět let vybudováno na Slovensku. Jejich počet dnes přesahuje tři sta. Na hlavních silničních tazích je v průměru na každých třiceti kilometrech stanice s nepřetržitým provozem.

Nadšení Smetanou

Istanbulské obecní nadšení přijalo operu Bedřicha Smetany Prodaná nevěsta. Inscenaci režíroval ředitel Istanbulské opery Aydin Guen, orchestr řídil dr. Robert Wagner.

Zlatou plaketu

Josefa Dobrovského udělilo presidium ČSAV nejstaršímu slovenskému jazykovědci profesorovi Jánovi Stanislavovi — který se dožil sedmdesáti let.

Role babičky

v Jiráskově hře Lucerna oslavila nedávno na scéně brněnského Janáčkova divadla své pětadesáté narozeniny umělkyně Jarmila Kunderová.

SEIFERT V PODZEMÍ

Na počátku této poznámky nechť stojí verše:

Žít zplna a ne po trošce,
z pocitu vůle, jenž je vžit,
nemyslet na smrt, ale být,
být pro život, být z rozkoše.

Tyto verše sice nevydalo žádné české nakladatelství, ale zná je už dnes mnoho milovníků poezie; neboť se šíří v opisech, ústním podáním — tak jak se kdysi šířily lidové písně. Je nutno bez marné nostalgie říci — bohužel "jako kdysi", neboť tak tomu bývalo vždycky v dobách historicky ne právě nejpriznivějších, spíše temnějších, kdy literatura musela být už tím posledním zachráněm národního povědomí, jedinou trvalejší nositelkou národní kontinuity. Je tomu tak — znovu řekneme: bohužel — do velké míry i dnes. I dnes — byť v době, kdy informace všeobecně dochází k člověku mnohostranněji — se ničí kulturní hodnoty v nemravných stoupkách; i dnes brání totalitní moc lidské tvořivosti, aby kvetla na plodné půdě společného vědomí národní spolitosti; básníci opět píšou do šuplíku a jen přirozená touha člověka po krásném slově a po vyjádřeném pocitu vede nově a nově zájme, k tomu, aby přepisovali a potají šířili to, co potenciálně je stejně veřejným majetkem národa.

Verše, které jsme na počátku citovali, napsal moderní klasik české poezie Jaroslav Seifert; básník, kdysi sám se (spolu se svými druhy) nazývající básníkem "proletářským", člověk skrz naskrz poetický, který brzy, dávno rozpoznal hašteřivou nedůtklivost partajních fanatiků, rozešel se s nimi a věnoval se zplna české poezii a kultuře vůbec. Napsal stovky veršů, které se hojně četly a recitovaly, ba čtou a recitují podnes. Vytvořil zvláštní — zcela osobitou podobu novo-

dobé české lyriky. V dobách, kdy se pravi i falešní modernisté honili a honí za skutečným; i pomyslnými hodnotami nejrůznějších experimentů, psal Seifert poezii v nejvlastnějším slova smyslu lidovou, obecně přístupnou a přitom napájenou jen z nejlepších pramenů českého myšlení a jazyka. Odtud vyplynuly i jeho poslední verše o Praze, které koncem minulého roku dorazily v jedné hlavě s dobrou pamětí i přes ono přitažlivé a vzrušující silnou pohraniční kontrolu do zahraničí, a byly před vánoce vydány jako kuriozní Samizdat ve svobodném světě. Je to zase ta známá, krásná seifertovská lyrika, nová jen o několik dalších, rmutnějších podtónů; je to zase spojení odvěkých citů a soudobé reality; je to — u Seifer-

ta už potolikáté! — další nahlednutí do duše básníka, oddaného svému čtenáři, vědouceho čtenáře k tomu, co poety vábí nejvíce: k pocitu ztotožnění tvůrce a vnímatele. A zaznívá v těch verších i statečný básníkův postoj občanský; ten, který dobře zná pamětníci dob dávějších i vlastně ještě zcela nedávnych. Právě léta 1968 a 9, kdy byl Seifert prvním předsedou — zanedlouho pak rozehnaného — Svazu českých spisovatelů, kdy do úsilí za co nejdelší zachování mravnosti v pohnuté době nové okupace vložil veškerou svou autoritu, právě ona léta připomněla, že Jaroslav Seifert patří k těm umělcům, kteří nosí — jinak dosti oficiální — titul "národní" plným právem. Neboť on se jím stal s naprostou samozřejmostí v očích národa už dávno. A je jím podnes.

Z věnce patnácti znělek o Praze teď — jako malou ukázkou — sonet třináctý, dalo by se říci stěžejní:

To, co na srdci leželo mi,
když hanba, zvyklá na veteš,
strojila se jak krásná lež
a chtěla mluvit o svědomí.

Když sesouval se svět a závrat'
vedla nás téměř nad propast,
když bylo pro smích slovo vlast
a kořist dělila si chamrad'.

Když dobře utazený řemen
svazoval davy lidských těl,
by snesly větší tíhu břemen,

— i když jsem mluvil k okenicím,
zavřeným, slepým, neslyšícím,
já pro vás přece zpívat chtěl.

M. S.

Telegraficky ze světa

Švédsko přerušilo oficiálně své styky se Saigonom. • Francie navázala vědecko-technickou a kulturní spolupráci s Kubou. • 80.000 italských řezníků zavřelo na jeden den své prodejny na protest proti vysokým taxám za maso, vysokým cenám a v důsledku toho malému prodeji masa. • Sadat ve Francii: chce nakoupit zbraně, nukleární reaktory, získat úvěr a politickou podporu. • Na veřejné schůzi prohlásil izraelský ministerský předseda Jitzak Rabin, že je na čase, aby "Sovětský svaz přestal ignorovat Izrael, jestliže chce hrát skutečně významnou úlohu na Středním východě". • Agresivnost portugalské komunistické strany dohnala Mario Soareze, zahraničního ministra k výroku, že nebude-li před komunisty ubráněna demokracie, dojde v zemi k občanské válce.

ZA JÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly bodré místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,
Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přihlašují se za odběratele "Amerických Listů"
a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo nřepočet v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno:
Adresa:

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent.

ŽIDÉ MEZI NÁRODY

(Pokrač. ze str. 1.)

Sověty nejsou ani o svém antisemitismu ani o jiných věcech tak mnoho-mluvné, jako byl Hitler, a tak je často o sovětech možno jen hádat.

Vypočítali jsme nedávno příznaky odlivu v chuti stěhovat se do Israele, nebo i v chuti být tam. Mezinárodní situace a odhodlanost Arabů učinily ze státu Israel území neklidné, obležené a v mnohých už očích nebezpečné. Pokud je možno usuzovat, v sovětských židech neupadá chuť vystěhovat se z Ruska, upadá jen chuť vystěhovat se do Israele. Někteří z nich vyskakují z transportů, směřujících do Israele, kam jim bylo dovoleno se vystěhovat, jiní dospěli až do Israele, ale vrátili se odtamtud sklamaně a prodlévají ve vrchovně nejistém postavení tu nebo tam na západě. Odjezdem z Ruska ztratili sovětské občanství a jiného nenabyli. Jak jsme už citovali, vůdce jedné takové skupiny v západním Berlíně o tom nepraví více než: "Nějaké řešení vždy se najde." Má-li však řešení ujit sovětskému protěstu, nebude snadno je nalézt, nebudou-li sověty chtít. Ze všeho nejjasnější je vůle těchto skupin zůstat na západě. Proti tomu sověty mohou podat právní námítky a držet se jich jako Shylock se držel svého práva na libru masa. Podle sovětů i podle pravdy členům oněch skupin byl povolen odjezd do Israele jakožto do útulku před politickým a náboženským pronásledováním. Pohrdli jím a žádají na západě nějaký jiný, další asyl. Sověty se mohou ptát, byli-li by tito židé v Israeli politicky a nábožensky pronásledováni. Odpověď musí být, že toho není žádná pravděpodobnost. Proč tedy, mohou se sověty dále ptát, porušili toto židé smlouvu a proč je západní státy chrání tím, že jim poskytují útluk? Sověty si přetělly ústavu západního Německa a shledaly v ní, jako v ústavách jiných svobodných států, že asyl má být poskytnut výlučně těm, kdo jsou politicky nebo nábožensky pronásledováni. Proč tedy, může znít sovětský argument, západní státy si nepočínají podle svých vlastních ústav a poskytují asyl těm, kteří, kdyby chtěli, by byli ve svém vlastním státě nejlépe chráněni před pronásledováním? Jaká je nová intrika proti sovětům? Někteří očekávají, že sověty rozpoutají tento právní spor. Avšak často, právě když myslíme, že víme co sověty chtějí, je třeba dávat pozor, nechťejí-li něco jiného.

Pohledme na složení židovské skupiny v západním Berlíně. Polovina z ní se vyučila řemeslu, druhá má akademické vzdělání. Tu jsou krejčí, kožišníci, ošetřovatel-

ky, kadeřnice — a lékaři, advokáti, inženýři. Budou se ucházet v západním Berlíně o práci. Berlin je ovšem také postižen stoupající nezaměstnaností, lidé hledají práci. Ve dveřích snad shledají, že stojí vedle sovětského žida. Mohou s ním cítit, avšak nevyhnutelně budou se dívat na něho jako na konkurenta v boji o život. Židovská skupina v Berlíně by dodala tři nebo čtyři sta konkurentů.

Po nějakou dobu bude na západě ostřejší zápas o práci než býval. Ve Švýcarsku byl už pořádán plebiscit o právu cizinců na zaměstnání, a západní vlády vytahují a oprašují své zákony o emigraci. Západoněmecká vláda konstatuje, že počet nezaměstnaných dosahuje jednoho milionu a zároveň počet v zemí zaměstnaných cizinců dosahuje dvou a půl milionu. Západní vlády se rozhodují ne zákony o emigraci zpřísnit, nýbrž jen více se jich držet. To se děje v Anglii, Francii, Belgii. Pro ty Američany, kteří jsou málo všímaví k tomu, koho potkávají na ulici, mohlo být překvapením, když jim bylo odhaleno, že v samotném New Yorku a jeho nejbližším okolí žije a pracuje přes milion lidí, kteří přešli americké hranice ilegálně — většinou z Jižní Ameriky a z Karibských ostrovů. To vzniklo z ušlechtilosti amerického státu, který pamatoval, že sám povstal z přistěhovalců, a zřídka úřadoval příliš přísně, šlo-li o to, poskytnout útulek chudým a pronásledovaným. Někdy, patrně, to vzniklo také ze zájmu kapitalismu o lacinou práci. Cesta do Ameriky je všem známa. Když africký stát v zachvatu rasismu vypudil v něm usídlené Asijce, ti nehledali útulek v jiném africkém ani asijském státě, nýbrž namířili rovnou do Ameriky, kde byli bez debaty přijati a dána jim všechna možnost zaměstnání.

Toto vše je podrobně známo studijním centrům v Moskvě, a jestliže by se sovětům zlíbilo rozbouřit židovskou otázku, mohli by manipulovat fakta, líčit příliv židů na západ větší než je a může být, ptát se evropských a amerických nezaměstnaných, zda svolují, aby jim byl brán chléb od úst. Našli by patrně pomocníky na pravici i na levici. Je zvláštností krajní levice na západě, že vystupuje jako odhodlaný nepřítel Israele a židů.

Hitler věřil, že antisemitismus sjednotí Evropu. Sověty snad cítí, že nic by jim tak velice nepomohlo řešit otázku Israele v jejich dosud ne zcela objasněném smyslu, jako kdyby tím nebo oním způsobem byl podnícen antisemitismus ve světě. Mohou zjednodušit věci a dokazovat, že kdyby israelského problému nebylo, nebyl by

ani olejový bojkot, ani hospodářská krize. Silné to lákadlo. Někteří, i vlády některých evropských států zřejmě se už rozhodli dívat se na situaci v tomto osvětlení.

Ale, poněvadž jiným vyčítáme dogmata, nechceme sami být dogmatičtí v předpovědi, co sověty budou dělat. Snad se spokojí tím, že antisemitismus nalézá chance i bez jejich očividného přičinění. Nikdo jiný než židovské časopisy samy toto nadhazují. Citují dopisy, jaké dostávají a jaké patrně dostává každý, kdo píše se sympatiemi o Israeli. Jsou to dopisy na vlas si podobny. "Ujišťuji vás," praví se v nich, "že jsou nás tisíce tady v Americe, kdo vidí v židech hlavní důvod proč nemáme dost oleje. Kdyby židé nebyli na Středním východě, celý problém by byl vyřešen přes noc." Kdyby židé nebyli na Středním východě . . . Jsou tam, a každý k tomu musí zaujmout stanovisko.

Ale zároveň přichází do vědomí jedna skutečnost: velká většina židů nežije v Israeli, nýbrž mezi národy, v diaspoře. Ačkoli židé v Israeli vykonali velké dílo, většina jejich intelektuální práce byla vykonána na západě, přechásto k obecnému prospěchu všech národů. Jen zde lze sebrat fakta o rozsahu židovské role v dějinách.

Židovská dáma, která se vrátila z výletu do Israele, byla zároveň okouzlena i starostliva. Hmotné dílo, které zde bylo vykonáno, shledávala zázračným. Nové a staré je tu vedle sebe. Viděla táhnout karavanu velbloudů před frontou nejmodernějších domů na israelském venkově, kde nedávno ještě byla vesnice. Na konec řekla: "Je toho moc." Rozuměli jsme, co má na mysli. Židé v Israeli následkem své přičinlivosti žijí na Středním východě jako elita. Takové postavení vzbuzuje závist, a závist osnuje plány.

Někteří židé, nedávno ještě sebevědomí, berou na vědomí mezinárodní situaci a resignovaně vidí nejrealističtější naději pro Israel ve společném státu s Araby. Kdyby k tomu došlo, Israeli by byli v takovém státě v menšině, ne snad v počtu, ale ve vlivu. Několikrát jsme se to už pokusili vysvětlit. Jejich tvořivost by ztratila svobodný rozmach, o každém počínu by se musili dohadovat se zaostalejšími Araby. Židovská aktivita a tvořivost by zůstaly neomezeny jen v diaspoře, na západě.

Všechny otázky, týkající se židů, jsou nyní žhavé. Snad velká diskuse o jejich roli mezi národy bude přivolána a snad se odvážíme něco předem říci o této roli ještě než taková diskuse začne.

KDO TAHÁ ZA NITKY

V Německé spolkové republice pomalu dozrála několikaměsíční vytrvávající kampaň proti BND — spolkové zpravodajské službě. V téže chvíli proběhla tiskem zpráva o nové kampani, tentokrát v USA proti CIA. Odborníci s překvapením zjišťují, že v obou kampaních je si mnoho věcí podobných. Podobnosti začínají už v slovní zásobě pro "kritiku" obou zpravodajských služeb, jako je označení "špiclovská činnost" nebo "vnitrozemská špionáž" apod. Důkazem pro přímé spojení mezi oběma akcemi a zároveň i dokladem, kdo vlastně stojí v pozadí, bylo vysílání sovětského vysílače určeného pro NSR "Radio Frieden und Fortschritt", který poblíže Moskvy je specializován na psychologickou válku. 9. prosince minulého roku konstatoval v nenápadném komentáři, že zapadoněmecká strana má víc než dostatek důvodů k nespokojenosti s americkou tajnou službou. Současně komentátor poukázal na těsné vztahy mezi BND a CIA. Závěry komentáře vyzněly, že zapadoněmečtí politici jsou tajně sledováni BND z popudu CIA.

Ceskoslovenský major tajné služby Ladislav Bittman, přeběhlý na Západ dostatečně informoval o tzv. dezinformačních odděleních východoevropských špionážních center. Ozývají-li se dnes v USA hlasy, že je třeba zastavit i výzvědnou činnost v cizině, pak je to nejlepší vysvětlení pro úspěšnou dezinformační činnost. Tato aktivita zasahuje do nejmenších detailů, které lze těžko označit za náhodou. Tak např. před dvěma měsíci se objevila v NSR kniha — překlad z angličtiny Johna Barrowa "KGB". Za pouhých 10 dnů byla ve všech knihkupectvích k dispozici kniha z jiného nakladatelství o CIA. Recenze si samozřejmě na prvním místě povšimly knihy o CIA, která také zaujala hlavní místo v knihkupectvích výkladech. Zvláště v zapadoněmeckých univerzitních městech je s nadšením vždy uvítáno, co kritizuje Ameriku, naproti tomu kniha o KGB je "výplodem antikomunistické hysterie."

—vah—

QUO VADIS — JUGOSLÁVIE?

V polovině ledna přinesly německé noviny zprávu, že na jugoslávsko-italské hranici byli zastřeleni pohraniční strážníci dva uprchlíci. Kdo zná celou situaci v, že se mohlo jednat jediné o východoevropské uprchlíky, snad z Československa, Maďarska nebo Rumunska. Případ je tím překvapivější, že bylo prvně po dvaceti letech použito v Jugoslávii zbraní k zamezení útěku. Až dosud se poměrně bez problémů plnily italské uprchlické tábory uprchlíky, kteří jednoduše přešli v Terstu či někde jinde hranici nebo přepluli přes krátký úsek moře. Potvrzuje se tím také zpráva rakouského tisku, že pro uprchlíky z komunistických režimů je nyní v Jugoslávii nebezpečno. Bude zřejmě pravdou zpráva o podepsání tajných dohod s vydáváním uprchlíků. Rozpoznat dnešní jugoslávskou politiku není ani pro zkušeného politologa lehkým problémem. Na jedné straně odkryté spiknutí inspirované z Prahy proti Titovu režimu, na druhé straně téměř v zápětí opětné zatčení spisovatele Mičajlova, který se nikdy netajil — přes svůj ruský původ — kritikou sovětského režimu. Mičajlov bude postaven před soud v Novém Sadu a současně byla znovu obnovena kampaň proti bělehradským profesorům, filosofům a sociologům kolem ideologického časopisu Praxis. Dnešní vývoj v Jugoslávii včetně jeho nepochopitelných a nespravedlivých útoků vůči Rakousku v otázce jugoslávských menšinových skupin vzbuzuje obavy do budoucnosti. A budoucnost přes dobrý zdravotní stav maršála Tita nemusí dát na sebe dlouho čekat . . .

—vah—

TUZEX zasíláme bezpečně a rychle

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

NEODKLÁDEJTE . . .

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 420.00
NY — Brno — NY	\$ 434.00
NY — Bratislava — NY	\$ 434.00
NY — Košice — NY	\$ 471.00
Plus \$3. — U. S. daň	

Tyto ceny jsou v platnosti do konce března. V dubnu, květnu — září a říjnu budou ceny o něco vyšší. V červnu, červenci a srpnu budou ještě o něco vyšší.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzného do USA, navštívte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

MĚNÍ SE CASTRUV
REŽIM?

Koncem února tohoto roku má být kubánskému lidu předložen ústavní návrh — na němž pracuje zvláštní komise pod vedením předního komunistického funkcionáře před-castrovské éry, Blase Rocy. O návrhu se má provést široká diskuse — podle nám dobře známých pravidel — a jejím zakončením má být údajně tajné lidové hlasování.

V listopadu tohoto roku se má také konat první sjezd kubánské komunistické strany. Komunistická strana v dnešní podobě — tedy po sloučení s hnutím 26. července — vznikla už před deseti lety, a Fidel Castro se už před dvanácti lety označil za "marxistu-leninistu". Uplynulo nicméně plné desetiletí, než se teď má přikročit k projevu takzvané vnitrostranické demokracie. Zatím se tomu nepřikládá zvláštní význam — Fidel Castro je vůdcem, prvním sekretářem strany (a ministerským předsedou), jeho bratr Raúl je druhým sekretářem strany, náměstkem ministerského předsedy a velitelem branných sil. Komunistická strana nemá ani žádné stanovy, žije nerušeně bez pořádání stranických diskusí, konferencí a sjezdů, rozhoduje se v ní prostě podle toho, co řeknou a udělají bratři Castrové a jejich nejbližší spolupracovníci. Komunistická strana má dnes kolem dvouset tisíc členů, a uvážíme-li, že Kuba má osmapl milionu obyvatelů, je zřejmé, že tu jde spíše o elitní kádry nežli o masovou organizaci.

Loni se v provincii Matanzas konaly místní volby. Byly to vůbec první volby na Kubě od té doby, co se v roce 1959 Castro dostal k moci, a svým způsobem tedy představovaly sensaci. Provincie Matanzas patří ovšem k oblastem s nejmenším počtem obyvatelstva a je tedy sezhora snadno kontrolovatelná. Technika voleb se také podobala sovětskému vzoru — kandidáti byli navrženi "masovými organizacemi" a mezi zvolenými "zástupci lidu" je podle úředních údajů polovina členy komunistické strany. Tyto volby se v Havaně označují beztoho jen za "experiment".

V roce 1973, tedy 14 let po Castrově nástupu k moci, se přebudovala struktura kubánských branných sil, soudní systém a jeho orgány, novou podobu dostalo také ú-

Mezinárodní přehled

střední odborové hnutí Kuby. Na kulturní frontě vládní nadále hřbitovní klid. Pokud jde o druhou stranu mince — o trestná a nápravná zařízení na Kubě — situace se příliš nezměnila. Výjimku tvoří rozpuštění trestních pracovních útvarů, do nichž byli zařazováni politicky nepohodlní občané. Podle amerických zpráv z roku 1967 bylo na Kubě 23 koncentračních táborů, 56 věznic a káznice a 108 zemědělských farem pro nucenou práci. V roce 1969 tam bylo 24.000 politických vězňů v táborech, 7.200 na farmách, 17.000 v policejní vazbě a 7.000 v káznici. Přes šest set tisíc Kubánců využilo možnosti emigrace a odstěhovalo se do ciziny.

Snad největší změny zaznamenal kubánský režim v zahraniční politice. Od předloňské Brežněvovy návštěvy už Castro oficiálně revoluci nevyvází do Latinské Ameriky; místo toho hlásá mírovou koexistenci, i když stránky komunistického tisku v Havaně ještě dnes v tónu i obsahu připomínají spíše Rudé právo za mrzů studené války. Některé západní komentáře však nicméně soudí, že Castrův režim se mění.

NADÁLE: SSSR
NÁŠ VZOR

Možná, že si někdo vzpomene, jak svého času, nedlouho po okupaci Alois Indra ujišťoval, že vedení, strana bude pěstovat politiku otevřených dveří. Nynější praxe, pokud jde o nestranickou veřejnost, se s Indrovými sliby špatně rýmuje. Pokud jde o pracovní apely obrací se za to strana na nestranickou veřejnost naprosto bez zábran a bez dalšího prodlení. Na denním pořádku jsou řeči o tom, jak se budou teď zvyšovat nároky, poněvadž je to nezbytné nutné v zájmu zvýšené efektivity. Naplno se už rozběhla kampaň závazků — a rozhlas přináší zprávy o tom, jak se další závody rozhodly podpořit rychlejší uskutečňování závěrů listopadového zasedání ÚV KSČ. Kolik se ušetří peněz, materiálu, pracovních sil, energie. Elektrické energie ovšem nikoliv, energie lidské, ta je v Československu stále prostřednictvím závazků — brigád, soutěží — levně k máni.

Režimní sdělovací prostředky nešetří výzvami k intenzifikaci práce a součástí takových výzev jsou ovšem i odkazy na zájné sovětské vzory. Připomíná to éru obdivu k sovětským stachanovcům padesátých let. Jména už jistě upadla v zapomnění, kdo by je nosil v hlavě: sám Stachanov, rychlorazíč Ivan Ivánovič Brid'ko, mistrině tkadlena Jarygina-Silovová nebo vyhlášená masérka kravských vemen Maliniová, Bykov, Priválov, Korabelniková, Kolesovová, Čudikov, — je jich celá dlouhá řada. Na každý obor — superexpert. Většinou byli v ČSSR na návštěvě, pohostině přijati stranou a odbory a v novinách vyšla množství článků o tom, jak čerpáme ze studnice jejich nepřetržitých zkušeností. Byli to vesměs učení přeborníci efektivity, u nichž už Stalin s uznáním ocenil, že se naučili počítat čas nejen na minuty, nýbrž i na vteřiny. A prostěřeký sovětský autor humorista Zošenko dostal co proto, když kdysi ty pracovní rekordy přivedly na pomyslení, jež vyjádřil v nadpise jedné své novely slovy: "Spí rychleji, soudruhu, na tvou podušku už čeká jiný."

Zkrátka, všecko, čím teď oplývají sdělovací prostředky v Československu, už tu dávno bylo. Žáci ve škole se už přece dávno a dávno učí, že chozrasčot je pokročilá nedostizná metoda řízení práce v socialismu, jejímž výsledkem je současné zvyšování produktivity práce a snižování nákladů. Máme tedy — chozrasčot. — Anebo proč se zlobit nad nedostatkem disciplíny v dodržování pracovní doby? To už přece dávno, někdy koncem 40 let vyřešilo v Československu slavné liběčko-myjavské hnutí. Zkrátka, zářných vzorů, iniciativ a Usnesení Ústředního výboru KSČ věru nikdy nechybělo. Jenomže: nepomohlo to, aspoň na dlouho ne. O potřebě zvyšovat efektivitu, produktivitu práce atd. se usnášel Ústřední výbor právě tak v listopadu 1974 — jako třeba v únoru 1957. Jak se potom divit, že po zkušenostech mnoha let celá řada lidí přišla konečně na to, že je to marné, protože pes je zakopaný někde docela jinde: v nepružném partajně doktrinářském systému...

ÚSPĚCH BONNU
V ČINĚ

Vodou na mlýn protičínské polemiky v sovětských sdělovacích prostředcích se stala návštěva předsedy bavorské křesťansko-sociální unie Franze Josefa Strausse v Pekingu. Franze Josefa Strausse, jehož strana je v opozici k nynější socialisticko-liberální vládní koalici v Bonnu, přijal náměstek předsedy vlády Teng Hsiao Ping, který zaujímá teď opět přední postavení v čínské hierarchii. Vedle čínského velvyslance v Bonnu Wang Šua byl rozhovoru přítomen také západoněmecký velvyslanec v Pekingu Rolf Pauls, takže přijetí mělo velmi oficiální ráz. K nejpohorlivějším aspektům návštěvy Franze Josefa Strausse, je muž pozorovatelé přisuzují vyhlídky na velkou úlohu v západoněmeckém politickém životě, nutno počítat fakt, že k jeho partnerům v Pekingu patřil vedle Teng Hsiao Pinga a ministra zahraničí Čiao Kuan Huy také náměstek náčelníka generálního štábu čínské armády Li Ta, s nímž diskutoval Strauss o obranné koncepci obou zemí. Podle západních agentur se diskuse soustředila na čínskou tézi, že západní Evropa je ohrožena Sovětským svazem více než Čína. Bavorský politik už před svou cestou do Číny projevil zájem o to, aby získal informace o čínské vojenské strategii. Skutečnost, že mu teď Číňané tyto informace poskytl, zařazuje jeho návštěvu v Pekingu do zvláštní kategorie — neboť předtím neměl žádný politický návštěvník ze západu příležitost k obdobné schůzce s vedoucím čínským vojenským představitel. Je nasnadě, že Číňané mají zájem na tom, aby se západní Evropa stala silná i ve vojenském ohledu. Franze Josefa Strausse, bývalého západoněmeckého ministra obrany, považují zřejmě za jednu z nejvlivnějších osobností, pokud jde o propagaci této koncepce. Na banketu v Pekingu prohlásil jak Franz Josef Strauss, tak i ministr zahraničí Čiao Kuan Hua, že politika uvolňování napětí vyžaduje zůstat na stráž. O tom budou Číňané asi přesvědčovat také západoněmeckého kancléře Schmidta, který má v programu rovněž návštěvu v Pekingu.

KURILY
PŘEKÁŽKOU
DOHODY

V týž den, kdy do Moskvy přiletěl japonský ministr zahraničí Kiči Mijazava, přistál na pekingském letišti přední člen konservativního křídla japonské vládnoucí liberálnědemokratické strany Šigeru Hori. Japonský ministerský předseda Takeo Miki, který se před měsícem

ujal úřadu, zahájil tím svou první diplomatickou akci současně na dvou frontách a pověřil Mijazavu a Horiho, aby odevzdali jeho osobní dopisy sovětským a čínským vůdcům.

V poselství čínskému ministerskému předsedovi Čou En lájovi vyjádřil Miki přání, aby obě země brzy uzavřely smlouvu o míru a přátelství. Pozorovatelé vesměs soudí, že čínsko-japonská jednání o uzavření mírové smlouvy vstupují do závěrečné fáze. Hori se odebral na podzim roku 1973 s početnou delegací své strany do Thajpej, aby se ve výroční den diplomatického uznání Pekingu tokijskou vládou omluvil Čankajškovu Tchajvanu. Je proto tím nápadnější, že Horiho, který je obecně pokládán za protchajvanského jestřába a má zvláště důvěrné styky s bývalým japonským ministerským předsedou Satem, pozvala k týdennímu pobytu do Pekingu právě Společnost čínsko-japonského přátelství. Co se týče třídní návštěvy japonského ministra zahraničí v Moskvě, jejím účelem bylo projednat se sovětským představiteli možné uzavření smlouvy mezi oběma zeměmi. V Tokiu samém považují vyhlídky na úspěch v tomto ohledu za nepatrné. Podmínkou podepsání jakékoli mírové smlouvy je, aby Sověty vrátily Japonsku čtyři Kurilské ostrovy, které obsadily na konci druhé světové války.

Ministerský předseda Miki, který kdysi jako ministr zahraničí sám bezúspěšně vyjednával se Sověty a který nehodlá slevit z tradičního stanoviska Tokia, připustil, že územní spor může trvat ještě léta, ale ujistil, že jeho vláda učiní, co je v jejích silách, aby prosadila požadavek japonského národa.

Kurilské ostrovy se táhnou od Kamčatky k nejsevernějšímu hlavnímu japonskému ostrovu Hokkaidu. Japonsko tvrdí, že čtyři severní ostrovy, které jsou předmětem sporu, to je Habomaj, Šikotan, Kunaširi a Etorofu, nepatří ke Kurilám, ale jsou nedílnou částí japonského území. Sověty, které v roce 1951 v San Francisku nepodepsaly mírovou smlouvu mezi Japonskem a jeho přemožiteli, prohlásily v roce 1956, že jsou ochotny vrátit Japonsku po uzavření mírové smlouvy Šikotan a Habomaj, ale tento slib později opět odvolaly a daly na srozuměnou, že územní otázka je pro ně definitivně vyřízena. Za návštěvy bývalého japonského ministerského předsedy Tanaky v Moskvě na podzim roku 1973 však Sověty nepřímo doznaly, že tento problém nebyl vyřešen a že překází uzavření mírové smlouvy mezi oběma zeměmi. Severní ostrovy, z nichž Sověty vystěhovaly japonské obyvatelstvo hned po zaboru v roce 1945, mají význam hospodářský a především strategický. Tokijské

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar
1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmoderněji zařízená a vším pohodlím vybavená restaurace. • Nejlepší česká kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný plzeňský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P.M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-3505 — RH 4-9787

Méně může znamenat více

Velitel sjednocených štábů amerických ozbrojených sil, čtyřhvězdičkový generál George Brown, 10 října 1974 na universitě v Jižní Karolině v diskuzi se studenty slovně uklouzl. Na jeden dotaz řekl: "Židé mají v naší zemi tak velkou lobby, že se vám o tom ani nezdá. Vlastní banky a noviny, kongres mají v kapse. Jen se podívejte kolem, kde všude jsou jejich peníze." Jeho slova byla jedním studentem natočena na magnetofonový pásek, který předal novinám "New York Times", společně s "Washington Post" (oboje vlivné noviny v rukou Židů) o ty z toho udělaly alarmující případ antisemitismu až na nejvyšších státních místech. Židovské a izraelské organizace zvedly vlnu kritiky proti Brownovi, a nejen proti němu — a Amerika měla o jednu státní aféru navíc. Generál byl předvolán na kobereček před prezidenta Forda, a dostalo se mu důtky za to, že se zapletl do politiky, což jako voják, a k tomu ještě nejvýše postavený, nesmí. Brown se telegraficky omluvil u amerických židovských veteránů války a veřejně litoval svých "nešťastné a chybné formulovaných slov" a ujistil, že nikdy nebyl a není antisemita. Tím se však zadostiučinění židovským organizacím nedostalo. Žádaly "hlavu" Browna, chtěly, ať za své protizidovské výroky odstoupí nebo je sesazen.

Označování Browna za antisemitu a vehementní požadavky jeho pádu organizovanými představiteli tří procent voličstva, se staly výzvou pro nejvyšší americkou generalitu a přivedly americké masové sdělovací prostředky a část veřejnosti až k otevřeným projevům antisemitismu. Poukazovalo se na nesmyslnost podezřívání Browna, který se stal již ve svých 32 letech generálem za vedení leteckých bombardovacích svazů na Hitlerovo Německo a v Říjnové válce 1973 na Blízkém východě začal dodávat do Izraele zbraně ještě dříve, než k tomu dostal nařízení své vlády, a dodávky provedl tak mistrovsky, že dle slov jednoho vysoce postaveného Izraelce, "by mu Židé za to měli postavit pomník."

Za Browna se postavili někteří generálové v Pentagonu a prohlásili, že jestliže půjde on, půjdou i oni. Ministr národní obrany Schlesinger Browna ponechal v dosavadní funkci.

Vlna protizidovské kritiky a emocí se ještě neurovnala. Neuplynulo dne, aby v tisku, rozhlase a televizi, v úvodních, článcích nebo dopisech se nekritizovala domnělá nadproporcionální moc židovské "národnostní menšiny" v americkém společenském životě a její velmi úspěšná lobby v Kongresu. Je nepopíratelnou realitou, že židovští a izraelští lobbmané mají v Kongresu velké úspěchy, což nesou s nelibostí nejen nejvyšší důstojníci vo-

ministerstvo zahraničí uvedlo, že Sověty zadržely od roku 1946 celkem 1.457 japonských lodí a 12.254 rybářů. Vrátily 892 lodí a 12.207 osob. Tokijské ministerstvo zahraničí prohlásilo, že na čtyřech ostrovech, na něž vznášejí Japonsko nárok, Sověty vybudovaly rozjezdové dráhy pro vojenské letouny, radarové stanice a základny pre hlídkové čluny. Diplomatičtí styky mezi Japonskem a Sovětským svazem spočívají dosud jen na prohlášení z roku 1956 o skončení válečného stavu mezi oběma zeměmi.

enského establishmentu, ale i jiné mocné a vlivné kruhy. (Určitě by tuto skutečnost neměli předhazovat Židům, nýbrž většině nežidovských poslanců.) Je i skutečností, že až do nedávné doby se americká zahraniční politika nechala značně jednostranně ovlivňovat lobbmany a žádostmi z Jeruzaléma, což nebylo vždy v zájmu všeobecného míru na Blízkém východě a v zájmu nutného smíru mezi arabským a západním světem.

Velikost protizidovské kampaně jako odezva na kritiku Browna a požadavků jeho pádu přivedla americké Židy k poznatku, že asi podceňují fenomén "antisemitismu" v části americké veřejnosti a masových sdělovacích prostředcích a přecenili svoje síly. Je jim dobře známa latentní averze i vzdělaných, inteligentních a vysoce postavených osobností a skupin vůči "liberálům", "velkoměšťanům" nebo "Východnímu pobřeží", což je zakódované označení Židů. Bývaly časy, kdy byli Židé v Americe více uznáváni, než dnes. Je pryč i doba, kdy se např. živě zúčastňovali boje černochů za jejich rovnoprávnost s ostatními občany USA.

Dnes představují černí Američané význačnou moc, která je proti Izraeli, a v mnohých směrech i proti americkým Židům. V některých velkoměstech zorganizovali alianci s vládnoucími bílými anglosaskými protestanty (angl. zkr. Wasp), takže se tam Židé mohou považovat za poražené. To samé lze říci o zavádění prosazování proporcionálního obsazování učel-ských míst na školách a univerzitách příslušníky "národnostních menšin". Dosud taková místa lehce nadproporcionálně obsazovali Židé zásluhou svých duševních výkonů. Vytváří se tak proti nim určitý numerus clausus.

Největší znepokojení nad nepříznivým vývojem protizidovských sympatií v části americké generality, masových sdělovacích prostředcích a veřejnosti se ozvalo z Izraele. Vzáli to tam za podnět k mobilizaci a aktivizaci diplomatů a lobbmanů v

USA pro nápravu a zlepšení situace. Dobře vědí, jak velkou úlohu hrají proizraelské sympatie v důležitých zemích Západu. Po svých diplomatických porážkách — hlavně v zemích Třetího světa, v OSN a jeho některých podorganizacích, si při napjaté situaci na Blízkém východě nemohou dovolit zmenšování přízně určitých významných kruhů, osobností a částí veřejnosti Spojených států a jiných průmyslových zemí Západu pro svůj malý stát. Se svým největším stáncem a přítelem USA nemají žádnou smlouvu o vojenské, diplomatické nebo hospodářské pomoci. Dosa- vadní americká pomoc spočívala a dále spočívá jen na příslibech amerických presidentů a jejich ministrů. O další pomoci Američanů Izraeli nemusí snad nikdo nikde pochybovat. Její rozsah, forma a rychlost jsou však v konkrétním případě závislé na celé řadě proměnlivých činitelů, jako politická a hospodářská situace ve světě a v důležitých zemích, včetně jí vytvářené nálady tamní veřejnosti. Jestli dnes se země Západní Evropy nedostaly zcela ze šoku — vzniklém naftovým embargem a čtyřnásobným zvýšením ceny ropy. Naprostá závislost jejich hospodářství na arabské naftě je všeobecně známa. Nelze se proto divit, když např. západoněmecký spolkový kancléř prohlásil, že jeho vláda nebude při novém válečném konfliktu mezi Izraelem a Araby v každém případě ochotna dovolit Američanům používat letecké základy v NSR pro přesuny zbraní do Izraele. Nové naftové embargo Arabů by položilo Západní Evropu na lopatky.

Je nesmyslné, jestliže si Židé dělají nepředložené a zbytečně zlou krev u části veřejnosti Spojených států či případně v jiné zemi Západu. Postavení Izraele se i tak vytváří nepříznivě. Nezapomněme ani, že Arabové mají nyní dost peněz a tím vlivu, aby prováděli ve větší míře propagandu pro sebe a proti Izraeli. Zvířovány emocí — jako po výroku generála Browna, neprospeje ani Izrael ani Západu.

J. Z.

Redakce Amerických Listů otiskuje i materiály, s jejichž obsahem nemusí vždy plně souhlasit.

Méně obilí z USA

Čína letos nakoupí jen asi třetinu z předpokládaného množství amerického obilí, to jest asi milion tun. Důvodem, proč ČLR zrušila kontrakty, je buď vyhlídka na úrodný rok v Číně nebo finance. Loni, když se podpi- sovala čínsko-americká ná- kupní smlouva, stál bušel pšenice přes pět dolarů, le- tos je za necelé čtyři.

BREŽNĚV Odstoupí?

Západní sdělovací prostředky se hemží v poslední době dohady o údajné Brežněvově nemoci, o mocenském zápasu v Kremli a jiných neshodách. Pokusme se shrnout několik známých fakt z poslední doby. S Brežněvem nebylo vše v pořádku už na podzim při účasti na oslavách 30. výročí komunistického režimu v Polsku. Na letišti měl vystoupit z letadla opilý a pak se domáhat řízení automobilu při cestě Varšavou. To by se konečně dalo ještě omluvit, ve Varšavě bylo zřejmě chladno a vodka zahřeje. Řízení vozu je už trochu nebezpečné, je sice známo, že Brežněv miluje rychlé vozy, ale promi- nentním funkcionářům nezůstala jistě skryta informa- ce z jeho loňské květnové návštěvy v Bonn, kdy už po mála metrech urazil zbrusu novému mercedesu olejo- vou vanu. Ale ponechme stranou tyto neoficiální a málo známé příhody, o kte- rých informoval polský exi- lový tisk. V prosinci 1974 od- mtl Brežněv náhle přijet na lednovou návštěvu Egypta. Tím vyvstala prvá verze o údajné nemoci kremelského šéfa, který se měl léčit v sanatoriu blízko Moskvy na bronchitis. Záhy nato však egyptští politici potvrdili v různých arabských novinách, že se vlastně při návštěvě Moskvy nijak nedohodli. SSSR je ochoten dodávat zbraně jen za výměnu již jednou vykázaných a v E- gyptě neoblíbených sově- ských poradců (láska je o- statně oboustranná, také so- větští důstojníci vykázaní z Egypta nemohou Arabům přijít na jméno, zejména pro jejich lehkomyšlnost a neod- povědnost při zacházení se sovětskými moderními zbra- němi). Odřeknutí návštěvy bylo jednoznačně politického charakteru. Krátce nato se Brežněv skutečně objevil na pohřbu své matky. 25. pro- since pak měl v Kremli za- tím tajený projev, který mnohé překvapil. Po deseti- leté orientaci na lehký prů- mysl a konzumní zboží vrací

se SSSR opět k průmyslu těž- kému a tedy ku koncepci, která už v padesátých le- tech přivedla např. Česko- slovensko na okraj hospodář- ské katastrofy. Těžký prů- mysl znamená však také zbrojení. Podle atomového fyzika Sacharova, patřícího k sovětské opozici, vydává SSSR ročně přes 40% svého státního rozpočtu na zbroje- ní. Je jisté na místě otázka, kolik vydá v nejbližších le- tech. Naplní se prognóza An- dreje Amalrika, že se SSSR dožije roku 1984 více méně jako tuhá vojenská dikta- tura zmítaná vnitřními roz- pory?

Nejnovější zpráva přichází z Moskvy v polovině ledna. So- větský svaz vypověděl ob- chodní smlouvu s USA z ro- ku 1972 jako odpověď ame- rickému kongresu, který vá- zal obchodní dohodu na vět- ší a liberálnější vystěhova- lecká povolení pro sovětské občany židovského původu. V západoněmeckých novi- nách lze dnes už najít prvá uspokojení nad tím, jak do- brě dělá Spolková republika, když obchoduje s SSSR bez podmínek. Také Henry Kis- singer varoval kongres před podobnými podmínkami.

Má pravdu americký kon- gres nebo Henry Kissinger? K tomu si musíme zodpově- dět otázku, kdo koho víc po- třebuje, Amerika Sovětský svaz nebo opačně. Připomeň- me si v té souvislosti obrov- ské dodávky amerického o- bilí z minulých let jako je- den z příkladů. Konečně a- merický kongres si podob- nou podmínku stanovil již krátce po podepsání smlou- vy, kdy SSSR začal žádat za hlavu židovského vystěho- valce sumy mezi 13.200 až 26.400 dolary (odstupňované podle vzdělání). Po tlaku a- merického kongresu toto vy- dirání opět odvolal (konečně podobný prodej s lidmi je v SSSR tradicí, v třicátých le- tech prodávali sovětské ob- čany příbuzným na Západě co hlava to 10.000 říšských zlatých marek, aby bylo na nákup zahraničních strojů).

(Pokrač. na str. 7)

SLOVAK GYMNASTIC UNION

SOKOL

of the United States of America

THE FIRST SLOVAK SOKOL SOCIETY in the U. S. A.
OFFERS YOU:

- MANY FRATERNAL BENEFITS
- COMPLETE LIFE AND ENDOWMENT INSURANCE
- MORTGAGE PROTECTION INSURANCE
- SUMMER PHYSICAL FITNESS CAMPS
- RECREATIONAL ACTIVITIES IN OUR HALLS

DON'T WAIT — JOIN NOW!
WE ARE HERE WHEN NEEDED

276 Prospect Street, East Orange, N. J. 07017

(Area Code 201) 676-0280

ANDREW VENGLARCHIK, JR.
President

JOHN SOPOCI
Secretary

SPORT

V dohrávaných utkáních 29. kola I. hokejové ligy zvítězilo SONP Kladno nad Slovanem Bratislava 5:4 a Sparta Praha podlehl Pardubicím 1:5. Další zápasy: Kladno-Gottwaldov 6:0, Jihlava-Plzeň 3:0, Bratislava-Brno 5:7, Košice-Budějovice 2:5, Litvínov-Sparta 2:2, VŽKG-Pardubice 3:6. Zápas 31. kola: Kladno-Litvínov 3:1, Sparta VŽKG 3:1, Plzeň-Bratislava 4:6, Pardubice-Košice 3:5, Brno-Gottwaldov 3:3, Budějovice-Dukla Jihlava 3:3.

Tabulka

1. SONP Kladno	31 45
2. D. Jihlava	31 39
3. T. Pardubice	31 36
4. CHZ Litvínov	31 34
5. Sparta	31 33
6. M. Č. Buděj.	31 33
7. ZKL Brno	31 30
8. Sn Bratislava	31 30
9. Škoda Plzeň	31 29
10. VSŽ Košice	31 26
11. VŽKG Ostrava	31 23
12. TJ Gottwaldov	31 14

Fotbalisté Slávie Praha vybojovali na svém jihoamerickém turné další dva nerozhodné výsledky. V Equadoru remizovali s mužstvem Nacional Quito 1:1 a v Kolumbii s mužstvem Santa Fe

Bogota 0:0. V tomto zápasu brankář Slávie Stárek zneškodnil 6 minut před koncem jedenáctimetrový pokutový kop. Jarní ligová fotbalová sezóna bude zahájena už za necelý měsíc — 22. února.

Na mistrovstvích ČSSR v krasobruslení a tancích na ledě v Havířově zvítězil v soutěži mužů Zd. Pazdírek (Brno) před Fr. Pecharem z Prahy. Soutěž žen vyhrála L. Dráhová (Bratislava) před H. Knappovou (Praha). V tancích na ledě titul vybojovala dvojice Peřtová-Pokorný z Prahy a v soutěži sportovních dvojic 1. místo získali sourozenci Siegelovi z Brna. V této soutěži však mistrovský titul nebyl vyhlášen, protože startovali pouze dvě dvojice.

Strahovský stadion v Praze bude ve dnech 7. a 8. července dějištěm velké sportovní události. Uskuteční se tam mezistátní lehkotletické trojutkání za účasti reprezentantů USA, Polska a ČSSR.

V minulém čísle AL jsme psali, že severoamerická fotbalová liga NASL se svými 19 mužstvy se stala třetí největší sportovní organizací v USA. Před několika dny oznámilo vedení NASL další přírůstek — Portland ve státě Oregon. A tak v nové sezóně se bude hrát fotbal ve 20 městech: Los Angeles, Miami, Dallas, Baltimore, Boston, Denver, New York, Philadelphia, Rochester, St. Louis, San Francisco, Seattle, Toronto, Vancouver, Washington, Tampa, San Antonio, Chicago, Hartford a Portland. —pza—

Špión Monika a další . . .

Před krátkým časem zatkl rakouské bezpečnostní orgány československého špióna, který pracoval v Rakousku pod krycím jménem "Monika." Špión se vydával za politického uprchlíka a obdržel v Rakousku asyl. Jeho hlavním sídlem byl Linec a za úkol měl hlavně fotografovat policejní stanice, bydlíště a dokonce hostince, kde vykonávali službu, bydleli anebo jednoduše jen popíjeli rakouští žandarmové. Jeho podivná činnost jistě není bez zajímavosti. Stačí si připomenout tvrzení uprchlého semínkového generála Šejny, doložené konečně na Západ od něho tajně přinesenými plány ministerstva národní obrany o plánu Polárka, který se zabýval obsazením Rakouska a jeho využitím k nástupu útoku na Jugoslávii. Západní státy jsou dnes zaplaveny stále většími počty

špiónů, které lze už těžko kontrolovat. Jejich úkol není boj za mír, jak bývá tvrzeno nebo činnost pro obranu vlastní země, kterou ale nikdo neohrožuje. Ze zjištěných účelů a někdy z fanatismu pracují tito špióni pro komunistickou porobu světa, za naprosté zotročení dnes ještě relativně svobodných národů.

Bohužel, ani v budoucnu nelze počítat s nějakou rozumnou iniciativou směřující k porozumění a nikoliv k nenávisti. Ve východoněmeckém ideologickém časopise "Einheit" se v lednu objevil článek šéfa východoněmeckého ministerstva pro státní bezpečnost generálplukovníka Mielkeho — kde zdůrazňuje význam a znásobující

se budoucí roli boje proti "nepřátelským plánům, záměrům a rejům imperialismu na neviditelné frontě". Vedle politické a vojenské špiónáže je pro východoevropské státy důležitá i hospodářská špiónáž, která konečně v mnohém odvětví souvisí s vojenstvím. Dokazuje to nejnovější případ odhalení dvacítičlenné skupiny v Německé spolkové republice — která pracovala v různých městech pro zatím nejmenovanou východoevropskou zpravodajskou centrálu. Jejich úkolem bylo přenést na mikrofilmy zařízení computerů IBM. Nezbyvá než čekat, kdo se z neviditelné fronty ocitne na ploše jasně ozářené . . .

—vah—

Ze "Spol. rubriky" římských Listů

• Jan Němec, známý český filmový režisér (Démanty noci, Zpráva o slavnosti a hostech, Mučedníci lásky), který nesměl v Československu od začátku normalizace pracovat, dostal v létě povolení čs. úřadů k odjezdu na 2 roky do Francie. Při odletu z Prahy byl vyvolán z letadla a při nové kontrole zavazadel mu byly zabaveny všechny scénáře i pracovní adresy a další dokumenty. Když žádal, aby mu bylo o tom aspoň dáno potvrzení, dostal odpověď, že potvrzení může dostat, ale v tom případě už nevyjede. Režisér Němec tedy odletěl příští den bez těchto svých dokumentů.

• Václav Nedomanský, mnohonásobný reprezentant a kapitán čs. národního hokejového mužstva, na posledním mistrovství světa v Moskvě vyhodnocen jako nejlepší hokejista šampionátu, byl nucen zvolit asyl poté, co mu čs. úřady několikrát odmítly jeho žádost o povolení dočasného působení v týmu kanadských hokejových profesionálů. Využil proto dovolené ve Švýcarsku a uzavřel smlouvu s předním kanadským profesionálním klubem Toronto Toros za částku 500.000 dolarů na dobu 5 let. V témže klubu bude hrát také další čs. reprezentant a přední hráč ZKL Brno RICHARD FARDA, který také při dovolené ve Švýcarsku požádal o asyl. Po dlouhém mlčení se Rudé právo odhodlalo zaútočit na oba reprezentanty dlouhým článkem s titulem "Kanadské hokejové zboží", ale s divnou logikou: vyčítá jim totiž, že "se dali koupit" od "hokejových kapitalistů", zatím co "doma měli všechny podmínky . . . včetně sociálního zázemí s ne právě nízkým standartem". Rudé právo by se mělo spíše zeptat odpovědných činitelů sportu i režimu, proč neumožnili Nedomanskému po totikaleté úspěšné reprezentaci legální působení u kanadských profesionálů, když státní Polytechna takto už dávno "prodává" za devizy lékaře, techniky, čišníky, důstojníky a jiné specialisty? Stát na tom mohl ještě vydělat cenné devizy a mohl si ušetřit mezinárodní ostudu.

• Pravda, prověřená časem, se má jmenovat krátký dokumentární film, věnovaný 5. výročí nástupu Husákova vedení k moci. Ačkoliv film měl mít premiéru k 15. dubnu 1974, již po několikáté se předělává a stále není dokončen. Zřejmě se přece jen stále ještě neví, která pravda byla prověřena.

• Ivan, šik, pelikán, a jiná slova se nesmí podle interního pokynu redakcím vyskytovat v křížovkách, uveřejněných v časopisech. Jedna redakce dostala pokutu za to, že v křížovce bylo uveřejněno k vyplnění: "rozkazovací způsob od slova pochopiti". V srpnu, kdy je výročí okupace, se podle zvláštní směrnice nesmějí vyskytovat hlavołamy a hry typu "bludíště": "hledej, kudy ven", labyrint pro vás" a pod.

• MUDR. Jiřina Zelenková, bývalá členka ÚV KSČ, vyloučená v čístkách z KSČ, povoláním lékařka-anesteziolog, byla vyšetřována státní bezpečností ve věci ošetřování zemřelého Josefa Smrkovského. Bezpečnost projevila dojemnou starost o stav našeho zdravotnictví. Zajímala se zejména o to, proč dostával Josef Smrkovský "tak drahé léky" a proč existují v socialistickém zdravotnictví privilegia (mohli se obrátit na ředitele Sanopsu). Dr. Zelenková byla také vyslýchána spolu s desítkami dalších o okolnostech "ztráty" urny s pozůstatky Josefa Smrkovského (autoři této provokace jsou však příslušníky téže instituce jako vyšetřovatelé).

—vah—

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplátíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připisujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb
2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and
590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

PRO KOHO MOSKVA?

Generál, tajemník francouzské komunistické strany Georges Marchais utrpěl srdeční záchvat a je v ošetřování v jedné z přížských nemocnic, specializovaných pro srdeční choroby. Jeden z ošetřujících lékařů, doktor Sláma, prohlásil, že je neshodné předpovědět, kdy se

Marchais bude moci vrátit ke své normální činnosti, nebude však moci vykonávat své funkce delší dobu. Nevyklučuje se tedy, že jeho nepřítomností využijí někteří jeho soupeři, kteří nesouhlasí s určitými složkami jeho politiky. Marchais se stal vůdcem francouzské komunistické strany v roce 1972 a jeho jméno je spojeno se společným programem levice, který jako volební platformu podepsali komunisté, socialisté a levicoví radikálové.

Hlavním cílem Marchaisovým bylo to, co nazýval "otevřením" komunistické strany, která po dlouhá léta následkem své závislosti na Moskvě byla považována za uzavřenou politickou sílu.

Marchais organizoval kampaně, při nichž vyzýval, aby širší veřejnost sledovala aktivitu stranických orgánů na různých úrovních. Ochotně poskytoval také rozhovory takzvanému buržoasnímu tisku. Za volební kampaně z minulého jara zdůrazňoval Marchais opětovně, že komunisté nebudou požadovat klíčová ministerstva v případě vítězství levicové unie a že by byli také ochotni se znovu vzdát moci, kdyby výsledek dalších voleb byl pro ně nepříznivý. Tato takтика přivedla francouzskou komunistickou stranu blíže k moci, než byla kdykoliv předtím a než podle názoru některých pozorovatelů bude v další budoucnosti.

Chybělo totiž už jen několik set tisíc hlasů, a prezidentem by se byl stal kandidát sjednocené levice François Mitterrand a nikoliv Václav Giscard d'Estaing. Tento poměrný úspěch ve volbách znamenal zároveň konec svornosti v levicové unii a tím také konec nadějí Marchaisových. Následovaly totiž pro komunisty nemilé události: v doplňovacích volbách na podzim získávali socialisté značné výhody nad komunisty, což vedlo k vnitřnímu soupeřství obou hlavních stran levicové volební aliance, které trvá dodnes.

Určitá změna v stranické taktice se objevila na 21. sjezdu koncem října. Sjezd

byl charakterisován návratem k tvrdší politické a ideologické linii. Hlavním odpůrcem linie Marchaisovy byl člen politbyra Roland Leroy, hlavní jeho soupeř už z roku 1969, kdy onemocněl tehdejší vůdce strany Waldeck-Rochet. Leroy převzal nedávno vedení tiskového orgánu strany L'Humanité. Od té chvíle deník L'Humanité nápadně rozšířil své zpravodajství o vývoji ve východní Evropě a mluvčí strany zároveň začali obviňovat francouzskou socialistickou stranu, že rozrušuje levicovou jednotu tím, že znevažuje socialistické zkušenosti ve východní Evropě. Zastánci tvrdé linie v Moskvě — zdá se — nabývají většího vlivu a nepřejí si, aby docházelo k dalekosáhlejším takzvaně mírově koexistenčním dohodám na místních nebo státních rovinách jinde. Zatím Leroy vydal zvláštní prohlášení, že v komunistické straně nenastalo mezivládlí, že Marchais je dále generálním tajemníkem a že strana je jako předtím kolektivně řízena politbyrem.

Nové chmelnice

Stoupající požadavky na československý chmel v zahraničí, který je nejkvalitnější na světě, si vynucují rozšiřování plochy chmelnic. V uplynulých čtyřech letech se jejich zakládalo ročně na 300 hektarů, letos to bude dokonce 900 hektarů nových chmelnic. Nejvíce chmelnicových konstrukcí (stavějí se teď, v mírné zimě), se připravuje pro Žatecko — v okresech Louny, Rakovník a Kladno. A i při tomhle, tak jako vůbec vždy a všude ko-

OKNO DO JEREVANU

Na první pohled vypadá hlavní město Arménie, Jerevan, jako kterákoliv sovětská metropole — kolosální a nevkusná stalinská architektura, a na předměstí nová sídliště obvyklého kasárenského stylu. Pod tímto povrchem proudí jiný, rázovitý život. Lidé jsou oblečení v šatech podle západní módy, po ulicích jezdí mnoho amerických aut se sovětskými poznávacími značkami, a všude je slyšet jen arménštinu. Sotva čtvrtina všech Arménů mluví plynule rusky, ačkoliv se ruštině vyučuje už po čtyřiapadesát let ve školách.

Arméni jsou totiž velmi hrdí na svou řeč a na svůj původ, a navíc mají četné styky se svými příbuznými v zahraničí. Když došlo roku 1915 v tehdejší turecké říši ke krvavě potlačenému pokusu o povstání, při němž zahynulo na půldruhého milionu Arménů, rozprchl se Arménů do celého světa. Velké arménské menšiny jsou v různých zemích Středního východu, ve Spojených státech, v jižní Americe, v Indii. Všichni jsou však spoje-

ni živým pocitem národní soudržnosti; sovětské úřady, které tyto tendence rády vyzdvihují v jiných zemích, nazývají arménský nacionalismus buržoasním pozůstatkem a dekadentním vlivem Západu, a snaží se jej vymýtit. Tak například roku 1965 odmítly sovětské úřady povolit pietní slavnosti na památku výročí tureckého masakru z roku 1915. I přes zákaz demonstrací se však na Leninově náměstí v Jerevanu shromáždilo na 50 000 až 100 000 lidí, kteří si připomněli osud svých krajanů před padesáti lety.

nám

BREŽŇEV...

(Dokončení se str. 5)

Je tedy více než jisté, že podmiňky amerického kongresu slouží jako pouhá záminka. V pozadí je nové přístrojení a otočení sovětské politiky ve směru studené války všemi směry, tentokrát rozšířené ještě o Čínu (Brežněvův projev v Mongolsku). Náhlá odřeknutí např. sovětských umělců k vystoupením na Západě (v Hamburku nebylo dovoleno leningradskému režiséru režimovat vlastní hru apod.) mohou být prvými signálními vlaštovkami. Brežněv zřejmě se svou politikou v politbyru neuspěl, tak jako svého času Chruščov. Sovětská politika se drží svých tradičních neměnných hranic, kde pro skutečné porozumění se Západem není místo. Západ zůstává i nadále hlavním ideologickým nepřítelem a také cíl sovětské diktatury rozšířit tak zvanou diktaturu proletariátu po celém světě nepozbyl aktuálnosti.

—vah—

Pan Waldheim..

(Dokončení se str. 1)

munisty obsazených částech Jižního Vietnamu. Pan generální sekretář zapřel americký protest ne jednou, ale dvakrát. Než tak mohl udělat do třetice, prohlásil v New Yorku zástupce USA v OSN John A. Scali, že jestliže nejsilnější protesty Spojených států ve věci kanceláře Vietkongu na půdě OSN v Ženevě nebudou Spojenými národy veřejně přiznány, americká delegace bude nucena podat nejpodrobnější zprávu o svých minulých protestech, které učinila přímo panu Waldheimovi.

Aby pan generální tajemník světové organizace neztratil tvář, a taky proto, že si je vědom, jak velmi je americká trpělivost s počínáním OSN v mnoha ohledech napínána, konečně řekl: ano, dovolili jsme Vietkongu, aby si zde otevřel kancelář přes ostré americké protesty, jmenovitě ze strany ministra zahraničí USA, Dr. Henry Kissingera.

Dobře; jenže nakonec co z toho? Svět ví, že USA protestovaly. Avšak kancelář Vietkongu v Ženevě funguje — ve vší nevinosti, jak se dušuje pan Waldheim: kancelář je tu jen pro pojednávání humanitních záležitostí, rozhodně nepřichází v úvahu, že by snad OSN Vietkong uznaly, nebo že by jeho zástupcům snad dovolily zúčastnit se zasedání Spojených národů.

Nedávno se takového zasedání s velkou pompou účastnil představitel jiné organizace, jejíž uznání nebo připuštění ještě před řádkou měsíců také "nepřicházelo do úvahy". Pan Arafat ani neodložil v šatně svůj kolt!

H & S PORK STORE

(PŘEDTÍM B. HRDINA)

PRVOTŘÍDNÍ párky, debrecínky salámy, klobásy, domácí salámy, paprikovaná slanina, tlačenka a jiné masové výrobky. — Nezapomeňte ochutnat naše znamenité domácí uzené, jakož i vařené šunky. Chutné jatrníčky a jelička každý den čerstvé. Naše specialita: moravské (cikánské) uzené. Výsek čerstvého mladého vepřového, hovězího, telecího, jehněčího a vaškeré druhy drůbeže.

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8468

CESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V AMERICE, NEJSTARŠÍ BRATRSKÁ PODPŮRNÁ JEDNOTA VE SPOJENÝCH STÁTECH, ZVE VŠECHNY KRAJANY A JEJICH PŘÁTELE, ABY VSTOUPILI DO JEJICH RAD A TÍM ZABEZPEČILI BUDOUCNOST SVÝCH DRAHÝCH.
Č. S. A. POSKYTUJE SVÝM ČLENŮM NÁSLEDUJÍCÍ VÝHODNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ:

• Doživotní	• Family Income Plan
• Doživotní zaplacené ve stáří 60 roků	• Prefer i Risk, Whole Life
• Doživotní zaplacené ve stáří 65 roků	• Estate Security Plan
• 9 plánů nadačního pojištění	• Úrazové pojištění
• Retirement Plan	• Dvojnásobné pojištění — zproštění poplatků nižší poplatky za pojištění pro ženy
• Mortgage Redemption Plan	

PODROBNÉ INFORMACE OCHOTNĚ SDĚLÍ

Rudolf Pešek, 145 87 7th Ave. Whitestone, Frank Vozeh, 18 John St. N. Y. 11357, (212) 767-9746 Little Ferry, N. J. 07643, (201) 641-9016
George Pospishil 24 West End Ave., Westwood, N. J. — 07675 (201) 664-6511 anebo

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

2701 South Harlem Avenue, Berwyn, Illinois 60402

OD ROKU 1854 CHRÁNÍ VAŠE RODINY

AMERIKO, AMERIKO . . .

ANKETY A PRŮZKUMY

Časopis *Psychology Today*, který má několik milionů čtenářů, rozeslal svému čtenářstvu dotazníky, týkající se jejich názoru na náboženství, na parapsychologii, na východní kultury jako yoga a zen buddhismus, a na mystiku. Doštal čtyřicet tisíc odpovědí.

Ukázalo se, že i když jen jeden ze tří dotázaných chodí do kostela, 77 procent věří v Boha nebo v nejvyšší bytost, v nadpřirozeno. Jen 19 procent věří v nesmrtnost duše, ale naopak také zase jen 16 procent stejně pevně nevěří. Ti ostatní nechávají otázku otevřenou, až na 12 procent, věřících v převtělování duší. Z východních náboženství je nejvíce zajímavá

yoga a zen buddhismus. Nadpoloviční většina věří v takové parapsychické jevy jako telepatie a jasnozřivost. 63 procent dotázaných dokonce řeklo, že sami zažili případy telepatie. Téměř stejné procento dotázaných také odpovědělo kladně na otázku, zdali měli nějaký mystický zážitek, kdy "se cítili blízcí něčemu posvátnému či nadpřirozenému."

Jak ukazuje nejnovější Harrisův průzkum a jeho srovnání se stejným Harrisovým průzkumem z roku 1972, největší a nejzajímavější posun nastal v otázce rasových problémů: ještě v roce 1972 je počítalo 21 procento do-

tázaných mezi dva nebo tři "nejnaléhavější problémy, s nimiž by vláda měla něco dělat". Ted' už je jenom dvě procenta dotázaných kladou na první místo. A protože Harrisův vzorek je reprezentativní pro všechno obyvatelstvo, to jest obsahuje jedenáct procent černochů, znamená to tedy, že i jen pro malou většinu černochů jsou dnes rasové otázky žhavým problémem. Na první místo mezi problémy, s nimiž by vláda měla něco dělat, drtivá většina nyní staví hospodářství. Hospodářství bylo na prvním místě i v roce 1972, ale tehdy je jen něco přes polovinu dotázaných pokládalo za nejnaléhavější problém: ted' již 82 procenta. Zajímavé je, že da-

nové úlevy a reformy, které hrají hlavní roli v chystaných hospodářských programech kongresu i prezidenta, jenom 9 procent dotázaných vidí jako naléhavou nutnost. Drogy se postupně stávají v očích občanů také méně významným problémem; patrně proto, že pašování heroínu se v posledních letech vskutku podařilo vládě velmi účinně omezit, a že móda experimentování s drogami mezi mladými také opadla.

V oboru zahraniční politiky, po letošním rušném zasedání OSN komentátor William Buckley podnikl svůj vlastní průzkum a sestavil tabulku o tom, jak členové OSN během let hlasovali pro nebo proti americkým návrhům. Jeho škála šla od plus jedenácti bodů pro ty, co hlasovali se Spojenými státy v největším počtu případů

až k minus dvanácti bodům pro ty, co nehlasovali pro americké návrhy téměř nikdy. Jeho stupnice ukazuje, že nejvíce plus bodů měly Izrael a Jižní Afrika, těsně za nimi Anglie, západní Německo a Holandsko. Komunistické státy včetně Československa a Sovětského svazu byly vesměs v kategorii minus jedenáct. Ale v kategorii minus 12, totiž mezi těmi, co nehlasovali nikdy pro žádný americký návrh, nebyl kupodivu žádný z komunistických států, nýbrž Zaire, Čilí, bývalé Kongo, a dvě, tři menší africké země. A ze západních států, také poněkud překvapivě, nejmenší počet kladných bodů měla Austrálie.

ZAJÍMAVOSTI

Světlu hrozí nedostatek pitné vody. V holandském Amsterdamu se konala konference, na níž se odborníci z Evropy, Spojených států, Latinské Ameriky, Afriky a Indie radili o tom, jak by se znovu dalo použít znečištěné, odpadové vody a jakých zařízení, zdokonalení a zdravotnických průzkumů by bylo třeba na destilaci i kontroly znovu použité odpadové vody. V mnoha zemích se ukazuje, že pitné vody nebezpečně ubývá a že mořská voda se dá jen těžko přeměňovat na pitnou vodu. Také zásobování deštivou vodou nedrží krok s přírůstkem populace. Podle zjištění Světové zdravotnické organizace dnes už přes miliardu li-

Večery pod lampou s českou knihou

Čtenářský hlad po dobré české knize trvá. Doma i v cizině. Kdežto doma současná literatura stagnuje, a starší kvalitní věci se vydávat nesmějí, my v emigraci máme v tom ohledu větší štěstí. Také Universum Sokol Publications patří k vydavatelstvím, které jsou sto zájmu čtenářů o dobrou českou knihu vyhovět. Zde je seznam a stručný popis knih, vydaných doposud našim nakladatelstvím:

DEMOKRATICKÝ MANIFEST --

Ferdinand Peroutka. Vyznání víry v demokracii, svobodu a právo na národní sebeurčení. Mužný boj s ideologií komunismu, jehož slabiny jsou zde odhalovány nejpopulárnějším mistrem pera. Kniha skutečně hodná tradice českého humanismu.

POČÍTADLO --

Petr Den. Sbírká esejí, zkoumajících vztahy mezi náboženstvím, politikou a matematikou, jež se zároveň snaží dát novou náplň pojmu "demokracie", aby revoluce davů a nových národů, ménící podobu našeho století, nebyla revolucí nihilismu, prosté moci a smrti, nýbrž revolucí míru a života.

VE VLÁDĚ DRUHÉ REPUBLIKY --

dr. L. K. Feierabend. Paměti muže, který spolužil osudy národa a státu v tragické pomnichovské době. (Rozebráno).

VE VLÁDĚ PROTEKTORÁTU --

dr. L. K. Feierabend. Pokračování pamětí člena české protektorátní vlády z doby po 15. březnu 1939, obsahující množství zajímavých a významných detailů o tehdejších událostech.

Z VLÁDY DOMA -- DO VLÁDY V EXILU --

dr. L. K. Feierabend. Autor zde líčí svůj dobrodružný útěk z Protektorátu přes Maďarsko, Jugoslávii a Francii do Londýna a popisuje zajímavým způsobem poměry v tehdejší exilové vládě presidenta Beneše.

THIS AND THAT --

E. J. Popera. Kdo zná české verše tohoto básníka, jistě sáhne se zvědavostí po jeho první sbírce básní anglických.

KAŽDÁ Z TĚCHTO KNIH PŘEDSTAVUJE TVORBU NAŠICH PŘEDNÍCH SPISOVATELŮ A BÁSNÍKŮ, MIMO SVOU VLAST. ZAKOUPENÍ NĚJÍJÍCÍCH KTERÉ Z NICH OBOHATÍ JISTĚ VAŠI KNIHOVNU

OBJEDNÁVÁM:

Demokratický manifest --	
Ferdinand Peroutka	\$4.00
Počítadlo -- Petr Den	2.50
Ve vládě protektorátu --	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Z vlády doma -- do vlády v exilu --	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Ledy se hnuly -- V. N. Duben	3.00
Antonín Švehla	3.00

ÚHLEM NA OBLOHU --

Miroslav Rašín. Sbírká cestopisných črt, zejména z Jižní Ameriky, politických i intimních úvah již zemřelého autora, je moderním protestem proti odlidštění a zmechanizování světa.

BEZNADĚJE A NADĚJE --

Karel Valehrach. Krajan, písmák líčí svůj těžký, avšak zkušenostmi bohatý život, v němž křížem -- krádem procestoval všech pět světadílů, s očima otevřenými a se srdcem, které rozumí lidské bídě.

OD A DO Z --

veselé abecední fantazirování-slovy a kresbami -- populárního komika Járy Kouta.

VERŠE ZE ZÁSUVKY A VERŠE ZAPOMENUTÉ --

Josef Martínek. Česko-americký novinář a básník tu ve čtyřech částech podává silné básnické obrazy několika svých životních údobí.

HOLOUBEK, KTERÝ SE NA VŠECHNO PTAL --

Josef Martínek. Půvabná dětská knížka veršů s lahodnou češtinou a podivuhodnou fantazií.

SONGS OF THE DESERT --

Josef Martínek. Sbírká anglických básní, které byly otištěny ve více než 40-ti amerických a kanadských časopisech. Autora zde inspirovala zejména velká americká poušť na jihozápadě USA.

LEDY SE HNULY --

V. N. Duben. Kniha nutná pro každého, kdo chce vědět, kdy a jak začaly drobné sopečné výbuchy, které pak, po několika letech, vedly k Pražskému jaru.

Úhlem na oblohu -- Miroslav Rašín	2.50
Beznaděje a naděje -- Karel Valehrach	2.50
Od A do Z -- Jára Kohout	1.50
Verše ze zásuvky a verše zapomenuté --	
Josef Martínek	2.00
Holoubek, který se na všechno ptal --	
Josef Martínek	1.00
Songs of the Desert -- Josef Martínek	3.00
This and that -- E. J. Popera	2.00
Půlnoční pacient -- Egon Hostovský	3.00

PODPORUJTE

ČESKOU

NÁRODNÍ

ŠKOLU

di nepožívá dobrou pitnou vodu. Amsterdamská konference proto také projednávala otázku, jak kontrolovat kvalitu pitné vody i kvalitu dosavadních zásob. Na svět v poslední čtvrtině 20. století čekají nemalé problémy. Jedním z nich dozajista bude otázka zásobování pitnou vodou . . .

Na základě historické skutečnosti, že Francie byla jednou z prvních zemí, která podporovala zrození nové americké republiky, byla v pařížském "Velkém paláci" zahájena putovní výstava "200 let Spojených států a neb o světě Franklina a Jeffersona". Výstavu v Paříži otevřel americký velvyslanec Kenneth Rush. Putovní výstava má být později instalována ve Varšavě a v Londýně a pak teprve nastoupí cestu po mnoha amerických městech. Jsou na ní -- praporek, vlajky, budny a nesčíslné množství naivních obrazů z doby bojů prvních Američanů. Kromě řady originálních dobových dokumentů výstava také ukazuje, jak se dobýval tak zvaný Divoký Západ . . .